b.c. H.M. 186

NATIONAL LIBRARY
OF SCOTLAND

MARBH-RANN

AIR

MAIGHSTIR EOIN ROBESON,

MINISTEIR A BHA AN' SGIRE CHINN-CHIUSAICH,

AM BAIDEANACH.

LE

EOIN DOMHNUILLEACH,

Ministeir ann an Sgìre na Tòisidheachd.

INBHERNEIS:

CLO'-BHUAILTE AIRSON EOIN GRANNT,

LEABHAIR-REICEADAIR.

M.DCCC.XXIX.

LAURISTON CASTLE
LIBRARY ACCESSION

PRINTED BY ALEXANDER MACKINTOSH,
FOOT OF CASTLE STREET, INVERNESS.

AN ROIMH-RADH.

Chuireadh na Roinn so ri chéile arson Teachdair' urramach, ris an robh mòr-cheangal aig an ùghdar, o'n cheud là riamh a chual e a theagasg—a nis o cheann fagus do dhà-fhichead bliadhna. 'S e a bhàs a bhi tighinn tric f' a chomhair inntinn, agus a toirt gu a chuimhne buaidhean an fhir a dh'fhalbh, a ghluais idir e gu an cuir ri chéile. Bu toigh leis a bhi smuaineachadh air a charaid a nis nach faiceadh e tuille; agus bu toigh leis am bròn a bha na smuainteans' a' toirt nan cois. Dhoibh-san a chuir eolas air an teachdair fein, tha e soilleir gu 'm bheil na chuireadh sios anns na rannaibh so, 'teachd fad an deigh laimh air na dh' fheudadh bhi air a radh m'a thimchioll; oir gun teagamh, bha "a chliù, san t soisgeul, feadh nan eaglaisean uile." Ach gearr mar tha iad air a chliù sin a bhuineadh dha, agus a fhuair e, araon an tuath 's an deas; agus neo-iomlan mar tha iad air iomadh doigh eile, chuireadh a nis a mach iad air iarrtus càirdean an teachdair', agus cuid eil' aig an robh dlùth-cheang-

al ris, am fad a 's bu bheo e. Agus 's e dùrachd an Ughdar gu 'm biodh iad air am beannachadh dhoibh agus do iomadh a thuille orra-san—ach gu h-àraidh do 'n mheud leis am bu mhiann a bhi cuimhneachadh cliu, is teagasg, is beusan, an teachdaire o 'n do chual iad gu tric an f huaim aoibhneach—ach a nis nach cluinn iad tuille—agus d' am bròn cho beag feum 's a rinn iad deth 'n uair a bha e aca, agus a theangaidh a nis na tosd fo' sheul a bhàis!

E. D

MARBH-RANN,* &c.

I.
Tha Baideanach an diugh fo ghruaim;
A teachdair àillidh thugadh uaith',
Se bhi g'a chàradh anns an uaigh,
'Thug sgeala chruaidh r'a aithris dhuinn.

II.
Air leam gu cluinn mi sean is òg,
Air feadh na tìr, ri gul is bròn;
Is dhoibhs' d' am b' àbhaist bhi ri ceòl,
Cha 'n eòl an diugh bhi aighearach.

III.
Cha 'n ioghna 'm bròn ud—'s i a chaill
An solus àluinn bha gun fhoill,
Bha tabhairt blàs dhi agus soills',
Gu tric rinn aoibhneach subhach i.

IV.
An solus chuireadh gean is sùrd,
Air luchd a chridhe bhriste bhrùit,
Is do 'n fhear-thuruis bheireadh iùl,
A stiùradh ceart gu Sion e.

---

* Air fonn, *Is tu mo luaidh, &c.* no fonn sam bith eil' a bhitheas freagarrach. Agus an cois gach rann air leth, feudar an Luinneag so a sheinn:—

Far,och, is òch, is och mo leòn!
Tha fear mo rùin, an diugh, fo 'n fhòid!
Tha fear mo rùin, an diugh fo 'n fhòid!
'S cha teid air ceòl, no aighear leam!

V.

Ach theich a nis an rionnag shoills',
Is dh' fhàg sud Bàideanach fo 'n oidhch',
Och, dh' fhàg sud Bàideanach fo 'n oidhch' !
'S a h-aoibhneas phill gu dubhachas !

VI.

'S cuireadh i uimp' a culaidh bhròin,
Oir fhuair i aobhar nis gu leòir,
Och, fhuair i aobhar nis gu leòir !
Is meud a leòin cha 'n aithne dhi !

VII.

A Mhaighstir ROBESOIN na h-àill' !
Bu ghoirt am buille dhuinn do bhàs ;
Is iomadh neach do chloinn nan gràs,
Rinn sud ro-chràiteach muladach.

VIII.

Oir 's teare iad b' urrainn domh a luaidh,
Do theachd 'ribh treun an Tiomuaidh Nuaidh,
A reir mo bheachds', a thigeadh suas,
Riut fein a'm buaidhibh urramach.

IX.

Bha agad gibhtean aithnicht treun,
Is buaidhean naduir bha d' an réir ;
Ach thug thu 'm barrachd measg nan ceud,
An tuigse gheur, 's am breithneachadh.

X.

'S a thaobh gach buaidh dhiu sud gu léir,
Bu chuimseach freag'rach iad r'a chéil' :
Gach aon diu deanamh gniomh a dreuchd,
'S gu grinn le chéil' ag oibreachadh.

XI.

Is mairg air gibhtibh dheanadh tàir,
'Tha teachd anuas o 'n Ti a's Aird ;
Oir ged—dhiu fein—nach dean iad stà,
Ni cumhachd gràis nam beannachd iad.

XII.

Oir feuch, na cnàmhan 'bha 'sa ghleann,
Bu bheag an stà 's am bladh 's an àm;
Ach shéid an anail bhlà neo-fhann,
Is rinn, gu teann, i 'm beothachadh.

XIII.

Mar sin, a thaobh do ghibhte treuns',
Ged nach robh stà annt, mar dhiu fein,
Gidheadh rinn cumhachd gràis dhiu feum,
O 'n là 'n do shéid an anail orr'.

XIV.

Seadh, shéid an anail bheò is bhlàth,
Air t-anam fein, an tùs do là; [bràth,
'S mu 'n deach thu steach do 'n dreuchd gu
Thug Iosa gràs neo-chumant dhuit.

XV.

B'e t-àm—san uair ud—àm a ghràidh,
Tra thuirt e riut, "Bi beo gu bràth;"
'S tra "thilg e 'thruscan ort mar sgàil,"
A' doirteadh 'ghràis mar thuiltibh ort.

XVI.

'S e sud thug cumadh ceart is gleus,
Do d' bhuaidhibh urramachs' gu léir;
Rinn cneasd' iad riamh an obair Dhe,
'S mar iolair speur thug siubhal doibh.

XVII.

Chuir sud ort maise naomh is snuagh,
Nach d' fhàg a riamh thu fad do chuairt;
O 'n aithbhreith ghlan, thig toradh buan;
Is fhuaireadh annads' soilleir sud.

XVIII.

Bu mhòr a bheannachd dhoibhs' gu léir,
A rachadh steach do fhion-lios De,
Mu 'n gabhadh iad orr' stiùradh treud,
'S a cheums' gu 'n leanadh t-eisempleir.

XIX.

Oir ged a bhiodh ac' cuibhrionn gràis,
Nan dol a mach, gu moch, mar b' àill,
'Theagamh fathast gu 'n d' thig an lā,
Gu 'm faigh sud sàr, nach aithne dhoibh.

XX.

'S e 'n tomhas gràis, is gibhte treun,
A chunnaic Bràithrean annad féin,
A thug dhoibh comhairl chur r' a chéil',
A chum na dreuchd—gu t-ullachadh.

XXI.

'S ged bha do chothrom mù is gann,
Cha robh do dhìochioll idir fann;
Ghrad thog thu foghlum nach robh gann,
'S do chùrs', gu teann, ghlan-ruitheadh leat.

XXII.

Ach bha 'm Fear-saoraidh air do stiùir,
A' fosgladh 'bhealaich dhuit 's an iùil,
Is thug e dhuits' bhi leantuinn dlùth,
Gach ceum do 'n iùl a nochdadh leis.

XXIII.

Is diomhair ròidean freasdail Dé,
An' toirt mu 'n cuairt a rùinte féin;
Sa chuan gu minic tha a cheum,
'S e féin a bheir gu solus e.

XXIV.

Co luath 's a dh' fhosgaileadh do bheul,
Chum soisgeul Chriosd a chuir an céill,
An àite *leanban* deanamh sgeul,
'S e theireadh 'n treud* gu 'm b' *Athair* thu.

---

* Leis an fhocail sin, *an treud,* mar tha e air a ghnàthachadh an' so, agus an iomadh earrann eile do 'n dàn, tha r'a thuigsiun, cha 'n e an coithional, ach *fior phobull an Tighearna,* nam measg.

XXV.

'S mar theireadh iadsan, amhluidh b' fhior ;
Oir 's e an obair ort rinn Criosd,
Mu 'n deach thu steach do 'n fhionain riamh,
'Chuir iomadh bliadhn' a thoiseach ort.

XXVI.

Thug sud dhuit aithne ghlan is gheur,
Air beath' nan gràs, a'm pobull Dé,
Air chor 's tra chuireadh tu i 'n ceill,
Nach robh do sgeul r'a shireadh leat.

XXVII.

Thainig thu mach mar ghaisgeach treun,
An' ainm 's an neart t-Fhear-saoraidh féin ;
Bu tu an gaisgeach sgairteil gleust',
Oir rinn e féin do dheasachadh.

XXVIII.

'S e rinn deasuicht' thu is gleust',
Chum lagh is soisgeul 'chur an céill ;
'S gach aon diu sud na àite fein,
Gun *troimh-a-chéil,* gun *mheasgachadh.*

XXIX.

Och b' òrdail, soilleir, sultmhor, réidh,
'Dheanadh tu 'n laimhseachadh le chéil',
Ionnas gur neach gun tuigs' gun chéill,
Nach deanamh feum no toradh dhiot.

XXX.

Is thugadh gibht dhuit, mar an ceudn',
Air samhlaibh diomhar leabhair Dhé,
Bhi deanamh iomraidh ghlan is réidh,
'S bhi nochdadh 'm feum gu soilleir dhuinn.

XXXI.

Seadh, nochdadh mach leat brìgh is feum,
Gach samhl' is cosmhuileachd gu léir,
'S mheasadh iad sud leat mar a chéis,
'S e 'n seud bha 'n stigh, a leanadh tu.

XXXII.

Ach thaobh gach firinn chur thu 'n céill,
O 'n leabhar bheannuicht' ud gu léir,
Bu shoilleir aithnicht e do 'n treud,
Gu 'n d' fhuair thu fein orr' faireachadh.

XXXIII.

'S maille ri faireachadh is léirs,
Bu mhòr do bhreithneachadh, 's bu gheur,
An' nithibh diomhair Spiorad De,
Oir bha e féin na sholus duit.

XXXIV.

Gu h-àraid anns an t-soisgeul shìor,
Mar ann an sgàthan, soilleir, fìor,
Chunnaic thu glòir is àilleachd Chriosd,
B' e féin a ghrian a dhealraich ort.

XXXV.

Chunnaic thu 'n sud, le gnùis gun sgàil,
Se glòir a phears' is glòir a bhàis;
Seadh, glòir a chumhachd is a ghràis,
Is glòir na slaint' a choisinn e.

XXXVI.

'S tra bhiodh tu 'g iomradh glòir na saors',
Bha cuid aig uairibh leis 'n do shaoil,
—Mar tharladh roimhe so do Mhaois—
Gu 'm fac iad t-eudan lasadh leath'.

XXXVII.

Is truagh iad chuireas eolas fuar,
An' àit an t-soluis tha o shuas,
'S a ghabhas orr' bhi teagasg sluaigh,
Le luaidh an ni nach aithne dhoibh.

XXXVIII.

'S fìor, gu 'm feud eolas nach bi gann,
Is tomhas foghluim bhi 's a cheann,
Seadh, 's feudaidh teangadh ealant teann,
Bhi ac', san àm, chum labhairt leo.

XXXIX.

Abair gur guthaich iad ro-bhinn,
'S gur glan tha'n t-searmoin ac'na'n cuimhn',
Is air a snaitheadh leo cho ghrinn,
'S ged shìnteadh roinn an locair oirr'.

XL.

Ach cia-mar, idir, ni iad luaidh
Air soisgeul Chriosd, na ghlòir 's na bhuaidh,
Le tuigse dhorch, is cridhe cruaidh,
Is coguis thruagh gun mhothachadh.

XLI.

Oir ged ni 'n dall air dathan sgeul,
Am maise riamh cha 'n fhac e féin ;
'S ged bheirear bruidhean as an eun,
Cha tuig e féin 'n a theirear leis.

XLII.

Is mar bha t-eolas, b' amhluidh t-eud,
'S bu ghrinn a chòrd iad sud r'a chéil' ;
Bha t-eolas deanamh mach nan ceum,
Is t-eud, gu teann, bha siubhal annt.

XLIII.

Is faoin an t-eolas tha gun eud,
Mar sholus eugaidh fuar na Rè,
Ach 's mòr an cunnart, mar an ceudn',
Tra ghabhas eud an toiseach air.

XLIV.

Ionnan 's mar luing air chuan gun stiùir,
Le onfhadh gaoith, gu h-àrd, 's na siùil ;
'S e 'n cunnairt—'n àit bhi ruith a cùirs',
Gu 'm bris na smùr air cragaibh i.

XLV.

Ach bitheadh eolas mar air stiùir,
Is bitheadh eud mar ghaoith 's na siùil,
'N sin ruithidh 'n long gu réidh a cùrs',
Is stiùrar ceart gu caladh i.

XLVI.

Ach cuiream fhianuis air do threud,
Is air na chual a riamh do sgeul,
Mar robh thu dian air taobh do Dhé,
Is eudmhor anns na theireadh tu.

XLVII.

'S mar chaidh thu mach an' ainm do Dhé,
Bha esan leat ri fad do ré ;
Is feartan tlà a Spioraid fein,
Mar dhrùchd na néimh bha sileadh ort.

XLVIII.

Bu tric a leughtadh 'na do ghnùis,
Is tre do theagasg, sileadh 'n drùchd' ;
Bhiodh deoir na leaghtachd ann do shùil,
'S bu chùbhraidh glan na theireadh tu.

XLIX.

Bha 'n dealt ud sileadh orts' gu dlùth,
O là gu là, ri fad do chùrs ;
Se sud rinn riamh thu beothail ùr,
'S a chum ro-dhlùth ri d' oifig thu.

L.

Is mar fhear-labhairt, 's tu bha gleust,
Ro-ealant', faobharach, is geur,
Sòluimnte, solasach, is séimh ;
Gun, ri do sgeul, bhi fadalach.

LI:

Their iomadh leams' e 'measg an t-sluaigh,
Gun d' fhuair thu gibht is comas luaidh,
Araon bha taitneach do na chluais,
'S a bhuadhaicheadh air cridheachan.

LII.

Bu tric a fhuair thu pailteas saors',
An' deanamh luaidh air nithibh naomh ;
Ach fhuair thu ciall bhi 'cleith do dhaoirs',
'S bhi seirm, gu saor, an t-soisgeul dhuinn.

LIII.

Bha agad innleachd thar nan ceud,
A thaobh gach firinn chuir thu 'n céill,
Bhi labhairt sud ri tuigs' an treud,
Is mar an ceudn', ri 'm faireachduinn.

LIV.

Ach 'n àit bhi cumadh focal Dé,
Ri beachd no faireachduinn an treud,
Nochdadh tu 'm focal dhoibh gu léir,
Mar riaghailt Dhé do 'n fhaireachduinn.

LV.

Ach b'e mo bheachds' e, iomadh uair,
Gu 'n robh an fhirinn bhiodh tu luaidh,
'A tighinn uaits' le smachd is buaidh,
Nach cualadh leam aig iomadh neach.

LVI.

Oir réir nan nithe bhiodh tu luaidh,
Chithteadh 'n a t-eudan faoilt' no gruaim ;
'S bha sud a' faighinn tuille buaidh,
Air cridhibh 'n t-sluaigh bha feitheamh ort.

LVII.

Is fìor, nach faigh am focal buaidh,
A dh' aindeoin achd an d'theid a luaidh,
A dh' easbhuidh cumhachd Dhé nan sluagh,
A bhi, san uair, g'a chuideachadh.

LVIII.

Ach far 'n do chuir e roimhe féin,
A bhi le 'shoisgeul deanamh feum,
'N sin bheir e deasachadh is gleus,
Do 'n *Inneal*, 'réir na h-oibre sin.

LIX.

'S tha cuid tre 'm beannaich e an sgeul,
A chionn gu 'n d' chuireadh iad leis féin ;
Ach cuid, 's cha dean e leo-san feum,
Oir ruith iad féin, 's cha d' chuireadh iad.

LX.

An' cur an t-soisgeul leat an céill,
Gheibheadh am peacach, 's leanabh Dhé,
'S gach seòrs air leth am measg an treud,
An cuibhrionn féin, mar bhuineadh dhoibh.

LXI.

Ris a pheacach bhitheadh tu geur,
A' cur a chunnairt dhas', an céill ;
'S a deanamh mach o leabhar Dhé,
A chiont, is 'fheum air teasairginn.

LXII.

Ach 's tu a thagradh ris gu dian,
A chum a tharruing dh' ionnsuidh Chriosd,
'Sa chum a ghlacadh leat, mar iasg,
Gun dàil, an lion a shoisgeil-san.

LXIII.

Bha cuid a shaoil—na 'm b'e 's gu'm b'fhìor,
Gu 'n tugadh nadur gaol do Chriosd—
Gu 'n tàlaidh' tus iad, le do rian,
Gu miannachadh dol maille ris.

LXIV.

'S tu 'chuireadh sgaireachduinn ro-gheur,
Eadar an cealgair 's leanabh Dhé,
A deanamh soilleir dhoibh le chéil',
Gach ceum d' an eadar-dhealachadh.

LXV.

Cha d' chuireadh riamh leat cus' do 'n ùin,
No neart do theagaisg, air a chùis ;
Gheibheadh an cealgair uait a chliù,
Ach 's tu nach biodh fada ris.

LXVI.

Oir mheasadh leats' mar fhirinn dhearbht',
Gur ionnann peacach 's fear na ceilg ;
'S gu'n robh gach neach dhiu fo'n aon fheirg,
Is sheirmeadh tu an soisgeul dhoibh.

LXVII.

Ach b'e do dhùrachd, air gach dòigh,
Do chlannaibh Dhé, bhi toirt an lōin;
Bhi toirt an sàth, do 'n aran bheo,
A dh' orduicheadh le 'n athair dhoibh.

LXVIII.

Bu tric chuir sealladh dheth an gnùis,
Gun dàil, air t-anam, fonn is sùrd;
Bhiodh deoir an aoibhneis ann do shùil,
Is faoilt' do ghnùis a lasadh riu.

LXIX.

'S tra rachadh steach thu 'n ceann na sgeòil,
'N sin chithteadh beothachadh 's gach sùil—
'N sin chithteadh aighear air gach gnùis,
Mar ùraileachd an earraich orr'.

LXX.

Ach 's tu a labhradh riu gu caoin,
Mar neach bha ceangailt' riu an' gaol;
'S bu tric f'an combair fhuair thu saors',
A sgaoileadh mach dhoibh t'fhaireachduin.

LXXI.

Cha b'e do thlachd, mar chuid 'san là,
Bhi lot' no bruanadh cloinn' nan gràs,
No rùsgadh 'n laigsean 'm fianuis chàich,
'S a' tabhairt sàthaidh leith-taoibh dhoibh.

LXXII.

Ach labhradh tu ri cor gach seòrs',
Nam measgsan uile thugadh beò,
A réir gach cneadh bhiodh orr' is leòn,
Is b' eòl duit ciod a theireadh tu.

LXXIII.

—Labradh tu ris an anam leònt,
Gu caomh, 's gu taireis, mar bu chòir,
'S g'a sheoladh, airson neirt is treòir,
Gu Leighich ghlòrmhoir Ghilead;

LXXIV.

—Labhradh tu ris an anam fhann,
A toirt dha misneich nach bu ghann,
'S cha shaoilteadh nis gur h-e a bh' ann,
Ged 's gann gu' n robh an anail ann.

LXXV.

—Labhradh tu ris an anam sgìth,
A' cur an ceill da fois is sìth,
'S a' tabhairt sgeula dha mu 'n tìr,
Anns nach eil sgìos no an-shocair.

LXXVI.

—Labhradh tu ris an anam thruagh,
D' an cràdh 's d' an gearan cridhe cruaidh,
Eas-creideamh, 's fàsaidheachd ro-bhuan,
Gun bhuaidh aig lagh no soisgeul air.

LXXVII.

D' am faireachadh—ma fhuair e gràs—
'G an d' shearg gach toradh bh' ann is blàth
Ach tre do theagasg tairis tlàs',
Bhiodh coslas blàthan fathasd air.

LXXVIII.

—Ach labhradh tu ri cloinn a bhròin,
'S ri bochdaibh Shion, do gach seòrs';
Is sheinneadh tu—'s ann duit a b' eòl,
An ceòl a dheanamh subhach iad.

LXXIX.

—Sheinneadh tu 'n ceòl a chuireadh fonn,
Air cridhibh airsnealach is trom,
Is ris an deanamh 'n t-anam fann,
Seadh, danus' san àm gu h-aighearach.

LXXX.

Bha agad toiseach air an treud,
An' doimhneachd faireachduinn is léirs'.
Is labhradh tu gu soilleir, réidh,
Ri cor, is feum, gach anam diu,

LXXXI.

Ach ris an anam bhochd bha 'n sàs,
Is, mar leis fein, an deighe chàich,
Bha annad truacantas neo-ghnàicht,
'S cha 'n fhagadh tu air dheireadh e.

LXXXII.

Oir tra theid ainmhidh fodh' a'm blàr,
Cha n'e bhi leagadh air nan stràc,
A bheir a chaoidh e as an t-sàs;
'S ann dh' fhagas sud gun tapadh e.

LXXXIII.

Ach spìonar fraoch is gearrar fàil,
'S cuirear fo' chosaibh sud gun dàil:
'N sin ni 'n t-ainmhidh bochd ud spàirn,
Is sud, 's a bhlàr, na sheasamh e.

LXXXIV.

Tha cuid chaidh dheanamh ealant' gleust,
Air lagh is soisgeul chuir an ceill;
Is cuid, d' an gibht bhi deanamh sgeul,
Air coraibh geur na faireachduinn:

LXXXV.

Ach se mo bheachdsa, na fhuair léirs',
Gu 'n aidich leams', 's gu 'n cuir an céill,
Gu 'n robh gach buaidh dhiu sud le chéil',
'S ann annad fein a' coinneachadh.

LXXXVI.

Bu chomhnard seasmhach thu 'na d' ghluasd;
Bu chiallach, faicilleach, 's bu stuam;
Seadh, b'fhaoilteach fearail thu, 'sbu shuairc';
'S cha chuireadh gruaim ach peacadh ort.

LXXXVII.

Cha d' leig thu as do shealladh riamh,
Gu 'm bu tu Oglach 's Teachdair Chriosd;
Is choisinn sud duit meas is fiamh,
'S gach cuideachd riamh an suidheadh tu.

LXXXVIII.

'S bu mhòr a mhais e air do sgeul,
Gu 'n robh do ghluasad riamh d'a réir ;
'S bu ghrinn a chòrd iad sud r'a chéil',
Mar cheum is lamh a chuireadair.

LXXXIX.

Gun teagamh, bheannaich Dia nan gràs,
Gu saibhir pailt do shaothair ghràidh ;
Bidh iomradh oirr' ri fad ar là,
Is cluinnidh 'n t-àl nach d' rugadh uimp'.

XC.

Is iomadh anam f huair dhi feum,
'S a chuireadh o'm faireachadh 'n céill,
Gu 'n robh, gun teagamh, cumhachd Dhé,
'Cur éifeachd bha neo-chumant' innt.

XCI.

B'e Criosd gu sònruicht' brigh do sgeòil ;
'S ann air a cheann-san 'chuir thu 'n crùn ;
'S o thug thu dhas' a ghlòir 's an cliù,
Thug esan gnùis do t-obairse.

XCII.

Is chur e coman ort, 'na ghràdh,
A chum do sholus riut gu slàn,
A riamh gu àm, is uair, do bhàis ;—
'S e sud 'n tra smàl a choinneal as.

XCIII.

Tha luchd an fhoghluim 'cur an céill,
A thaobh na gealaich is nan reul,
Gu 'm bheil an solus ac' o'n ghréin.
Tra tha i féin a'm folach uainn.

XCIV.

Bha thusa soilleir glan mar reul,
A' tabhairt soluis fad do ré ;
Ach bha do sholus-se gu léir,
O neart na gréin' a dhealraich ort.

XCV.

Ach tha thu nis 's na speuraibh shuas;
Oir 'n reul chaidh as an t-sealladh uainn,
'S ann 'dhealras i le tuille buaidh,
An' speuraibh buan na bith-bhuantachd !

XCVI.

Seadh, dealraidh si le barrachd soills',
'S na speuraibh ud nach faic an oidhch';
'S na speuraibh chaoidh nach faic an oidhch',
Thaobh soills' na gréine maireannaich !

XCVII.

Do d' thaobhs' cha dean sinn guil no bròn,
—Na 'n rachadh leam, se dheanuinn ceòl—
Oir 'm bàs bha dhuits' na bhuannachd mòr,
'S co 'dheonaicheadh gu 'm pilleadh tu ?

XCVIII.

Ach ged bu bhuannachd dhuits' am bàs,
Dhuinne bu chall e, 's b'aobhar chràidh
Oir ann ar Sion rinn e bearn,
Nach slànuichear an' cabhaig dhuinn.

XCIX.

Abair gu 'm faighteadh neach san uair,
A sheirmeadh 'n soisgeul glan do 'n t-sluagh,
Ach c' àit am faighteadh, 'n deas no 'n tuath,
Se *Maighstir buadhach Robeson ?*

C.

Cha 'n ioghna cridhe goirt is fann,
Bhi aig do Bhantraich, is do chloinn,
Is bròn nach dealaich riu gu teann;
Oir dhoibhs' bu *Cheann nam beannachd* thu.

CI.

Ged fhuair do bhantrach iomadh bliadhn',
Do d' chomunn brìgheil blà is dian,
'S e theireadh i umad aig a chrioch,
" Nach lughaid pian an dealachduinn."

CII.

Ach cuireadh iadsan uil' an dòigh,
Ann am Fear-saoruidh, thug an leòn,
's thug esan dhachaidh uath' gu glòir;
'S fa-dheoidh bithidh iadsan maille ris.

CIII.

Air feadh gach àit an robh do chuairt,
—Oir bha ort meas an' deas 's an tuath—
Bithidh do bhàs na naigheachd chruaidh,
Am measg gach sluagh bha taghal ort.

CIV.

Bithidh pobull *Ghall*, is *dhùth'ch Mhic-Aoi*,
Is *Eilein Bhòid*, gu léir ri caoidh;
Ach *Baideanach*—ciod nis a ni?—
Bu ghoirt dhise 'n t-saighead ud!

CV.

Tha iomadh inntse 'n diugh ro-chiùirt',
A chionn nach faicear leo do ghnùis,
'S nach cluinn iad tuille, 'n inneal-chiùil,
'S a *chùbaidh* 'chuireadh aighear orr'.

CVI.

Tha cuid dhiu dh' aidicheas re 'm beò,
Gun robh iad uair-eigin sa cheo,
Is gur e teagasg grinn do bheoils',
Thug eolas air an t-soisgeul doibh,

CVII.

Is och a chuideachd—'s goirt an ni,
Bhi faicinn naoidheanan dol dhìth!
'S a 'm beul 'bhi spionadh mach na cìch,
Tra shìneadh iad air taghal rith'!

CVIII.

Ach as na naoidheanaibh ta fann,
Dia gu 'n gabh cùram anns an àm!
Gu 'n nochd e tròcair dhoibh nach gann,
'S gu 'n roinn e féin an t-aran doibh!

CIX.

'S gu 'n deonaich e bhi pailt 'na ghràs,
Do 'n teachdair chaomh tha nis na t-àit;
Gu 'n dean e feumail e 'na là,
'S gu h-àraidh dhoibhs' na *Bhanaltrum!*

CX.

Tha cuid fhuair naigheachd chruaidh do [bhàis,
Mar shaighead gheur dol annt' an sàs,
A ruigsinn steach gu smior nan cnàmh,
'S a' gabhail tàmh ro-mhaireann annt'.

CXI.

'S e th' acsa 'm bròn nach tiormaich trà,
Cha 'n ann mar bhròn no tuireadh chàich,
Rè tamuil dh' éireas suas gu h-àrd,
'S cha luaith' a bha—no shiubhail e.

CXII.

Ionnan 's mar dhrùchd na h-oidhch' air sliabh,
Ri maduin chiùin, mu 'n d'éirich grian;
Ghrad-theich e mar roimh e riamh,
Tra thilg a ghrian a gathan air.

CXIII.

Mar sin ni cuid, re tamull bròn;
Ach coinn'chadh aighear riu is ceòl,
'S gach ni a thaitneas ris an fheòil—
Sud uath' am bròn, 's cha 'n fhaicear e.

CXIV.

Ach feuch an t-uisge frasach tròm,
Cha ghabh e tàmh mar sud air thom;
Ach theid e domhain anns an fhonn,
'S mar 's doimhne, 's ann a's maireannaich.

CXV.

Mar sin aig cuid, tha 'm bròns' a' fàs,
'N uair tha e teireachduinn aig càch;
Is se e bhi teireachduinn aig càch,
Tha tabhairt sathaidh leasaich' dhoibh'!

CXVI.

'S o chualadh leams', an tùs mo là,
Do theagasg buadhach cùbhraidh tlà,
Thug thu am barrachd dhomh air càch,
A'm measg nam bràithrean urramach.

CXVII.

A'm aigne, 'n uair sin, fhuair thu àit ;
'S cha deach' thu asd' ri fad do là,
'S o thugadh dhachaidh thu le bàs,
Tha t-àitse fathast falamh annt.

CXVIII.

Ghlan chreid mi gu 'n robh ceangal dian
Aig m' anam ruit, mar theachdair Chriosd :
Ach cha do chreid mi e bhi riamh,
Cho dian, 's an déigh an dealachduinn.

CXIX.

'S nam bitheadh ni ann 'dheanamh neamh,
Dhomh féin na b' iarrtanaich no chéil',
—A mach o chomunn sìor mo Dhe,—
'S e thusa fein bhi romham ann.

CXX.

Chuir iad do dhuslach dlùth do 'n àit'
San robh do sheasamh iomadh là ;
'S mar bha do bheath', tha nis do bhàs,
Gach Sàbaid deanamh teagasg dhoibh.

CXXI.

Tha cuid, gun teagamh, a bheir sùil,
Le cridhe tròm, is spiorad ciùirt,
Gu minic, air a mhìr do 'n ùir,
Tha cùbhraidh dhoibh, o luidh thu ann.

CXXII.

'S nach cluinn mi neach-eigin dhiu' luaidh,
Mar so ris fein, os-ceann na h-uaigh :
" Och, dh'fhalbh anis gach dreach is snuagh,
" O'n eudan uasal fhearail ud !

CXXIII.

" Och, cos no làmh an diugh cha ghluais,
" Tha iad na 'n tàmh, fo smachd na h-uaigh !
" Cha labhair beul 's cha 'n éisd a chluais,
" 'S cha chluinnear fuaim fir-tuiridh leath' !

CXXIV.

" Tha 'n t-sùil bha suilleach beo is blà,
" 'S gu tric chuir faoilt' air cloinn nan gràs,
" —An t-sùil tre 'n leughtadh 'n cridhe tlà—
" Fo sheall a bhàis, 's cha 'n fhosgail i !

CXXV.

" An teangaidh uair-eigin bha gleust',
" A' cur an t-soisgeul dhuinn an céill,
" Tha nis i ceang'lt fo ghlais an éig,
" 'S cha dean i sgeula tuille dhuinn !

CXXVI.

" Och, a luchd-àiteachaidh na h-uaigh !
" O'n d'fhalbh gach àilleachd nis, is snuagh,
" 'S ann oirbh a luidh an tosdachd bhuan !
" O ! c'uin a ghluaiseas idir sibh !

CXXVII.

" Coidlidh an durrag anns an ùir,
" Is gabhaidh 'chuileag fois an cùil,
" Ri doinnionn gheamhraidh 's gaillionn
" Ach dùisgear leis an earrach iad. [dhlùth,

CXXVIII.

" Ach c'uin 'thig earrach thogas suas,
" Luchd-còmhnuidh thosdach chiùin na h-
" O! c'uin a dhùisgear iad a'n suain? [uaigh?
" Is fada buan an codal e !

CXXIX.

" Eiridh duilleach fathast air gheug,
" Ged eil an diugh i lom gun sgéimh ;
" Is pillidh grian an' astar speur,
" An deigh dhol as an t-sealladh uainn.

CXXX.

" Ach c'uin a chìthear orr'-san sgèimh,
" An diugh tha seargt' fo làimh an éig !
" O ! c'uin a thig na gathan gréin',
" Bheir éirigh dhoibh o 'n leabaidh ud !

CXXXI.

" Seadh, pillidh blàs an deigh an fhuachd,
" Is pillidh là 'n deigh oidhche bhuan ;
" Ach c'uin a bhriseas là air uaigh,
" 'S a h-oidhche bhuan theid thairis uaith'!"

CXXXII.

Ach anam !—coisg do thuireadh truagh ;
Oir brisidh fathast là air uaigh,
Roimh 'n teich gu sìor a h-oidhche bhuan,
'S gach gruaim a riamh bha ceangailt rith'.

CXXXIII.

Is éirigh 'dhuslach-san a suas,
Os-ceann 'n do ghuil thu iomadh uair,
Le tuille àilleachd, mais', is buaidh,
No ged, san uaigh, nach luidheadh e.

CXXXIV.

Is 'Uaigh! leans' a mach an diugh do bhuaidh,
Oir fhuair thu cead o Righ nan sluagh ;
Seadh, imich romhad, lean do bhuaidh,
Is sluigsa suas na fineachan.

CXXXV.

Ach a do chumhachd na dean uaill,
Oir ged is maireann da, cha bhuan,
A chean thug Gaisgeach treun nam buadh,
A mach a bhuaidh gu suthainn ort.

CXXXVI.

Is annsan togar suas a mhairbh,
Na'n cuideachd ghlòrmhor—'s iad a sheilbh;
'S an teanga tuille cha bhi balbh,
Oir dh'fhalbh gach ni a cheangail iad.

A CHRIOCH.